

SEBAN

SENTER FOR BÆREKRAFTIG AREAL- OG NATURFORVALTNING

Samling for politikere i Surnadal, Sunndal og Tingvoll. I front foredragsholdere Geir Gaarder (MFU) Mathilde Nordby Lorentzen (MFU) og Unni Støbet Lande (NIBIO Tingvoll)

Samarbeid

NIBIO

Møre og Romsdal
fylkeskommune

NEAS

Tingvoll kommune

Tingvoll
Økopark

SEBAN

<http://www.seban.no/>

Bærekraftig arealbruk innenfor rammen av lokalt selvstyre

Trond Simensen^a, Nikolai Winge^b, Fredrik Holth^b, Erik Stange^a, David N. Barton^a og Gro Sandkjær Hanssen^c

TILHØRIGHET/INSTITUSJON

^aNorsk institutt for naturforskning

^bHolth & Winge AS

^cBy- og regionforskningsinstituttet NIBR, OsloMet – Storbyuniversitetet

OPPDRAAGSGIVER(E)/BIDRAGSYTER(E)

KS, Kommunesektorens interesseorganisasjon

OPPDRAAGSGIVERS REFERANSE

Janicke Giæver

KONTAKTPERSON(ER) HOS OPPDRAGSGIVER/BIDRAGSYTER

Halvor Dahle Læg Reid

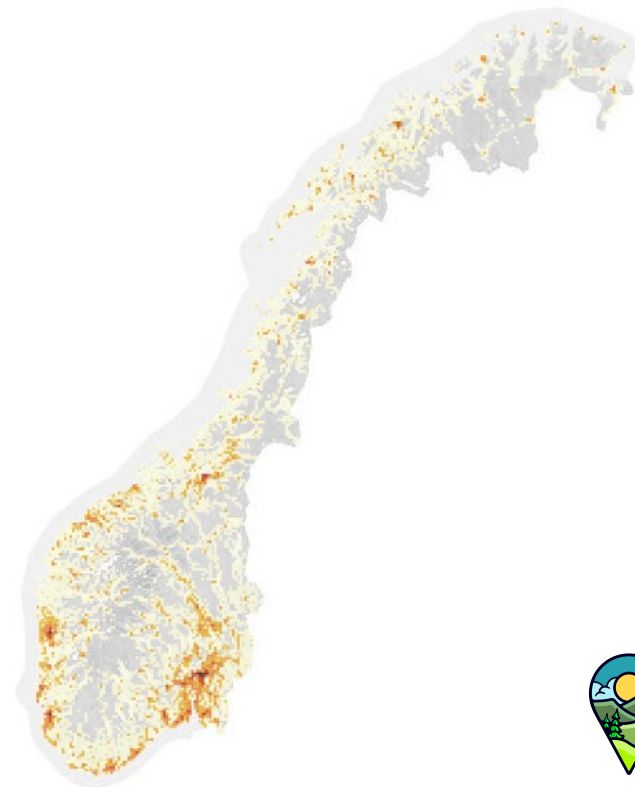
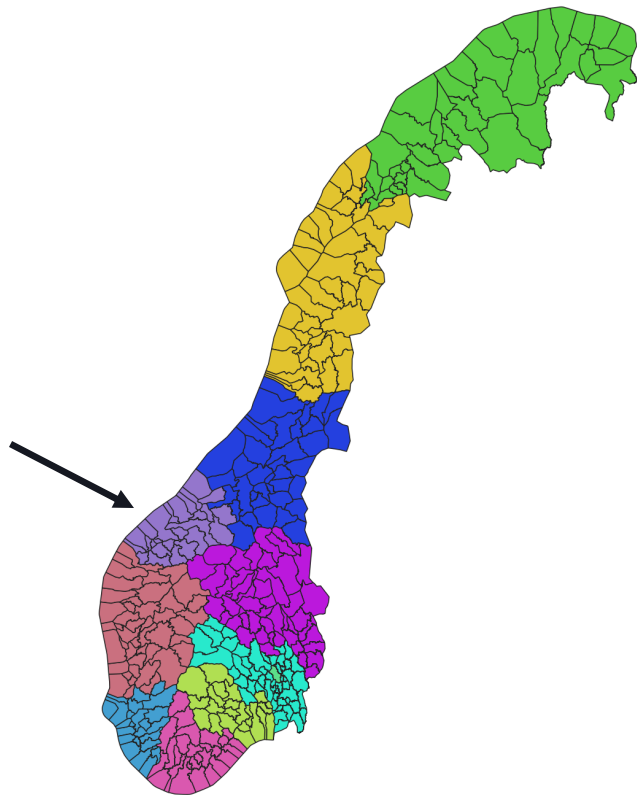
*“Etablere regionalt eller interkommunalt samarbeid om å styrke klima- og naturkompetanse. **Etablere lærende nettverk og kompetansesentre** (..) for ivaretagelse av klima- og naturhensyn i planleggingen.”*

– side 26

SEBAN

Hva er egentlig jobben?

SEBAN

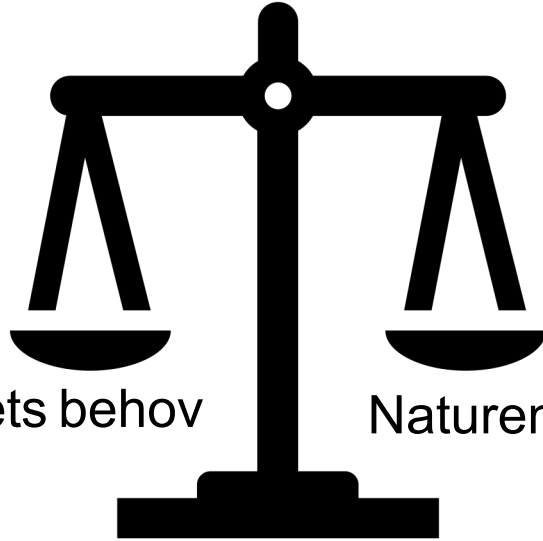
Relasjoner, tillit og lokalt
eierskap = varige og robuste
endringer.

SEBAN

SEBAN

Samfunnets behov

Naturens tåleevne

Bærekraft = Kompromiss mellom naturkunnskap og økonomi.

Uten naturkunnskap og lokal forankring blir det ofte konflikt i stedet for kompromiss..

Foto: Nye veier

SEBAN

SEBAN ut i
kommunene og jobbe
sammen med
administrasjon,
politikere og folkene
som bor der

SEBAN

Modellen vi bygger

SEBAN

Krav til en god indikator

- **målbar:** Indikatoren må være basert på et kvantitativt målbart fenomen.
- **enkel:** Indikatoren skal være enkel, både i forhold til beregningen og i tolkning
- **relevant:** Vi må være sikre på at indikatoren virkelig måler det vi er interessert i.
- **repeterbar:** Indikatorer brukes ofte for å måle endringer. Derfor er det viktig at datagrunnlaget eksisterer også i framtida.
- **spesifikk:** Det må være mulig å definere tydelig hva indikatoren måler og hvilke begrensninger den eventuelt har.
- **objektiv:** Ulike personer må komme til samme resultat. Derfor må indikatoren være faktabasert og ikke støtte seg på subjektive vurderinger. Utvalgsriterier må defineres tydelig.

JORDVERN/ MATSIKKERHET

Fulldyrka mark = mat

Dekar fulldyrka mark (2021)

- Dekar fulldyrka mark (2022)

= Dekar fulldyrka mark (status)

% ↑

% ↓

INDIKATOR?

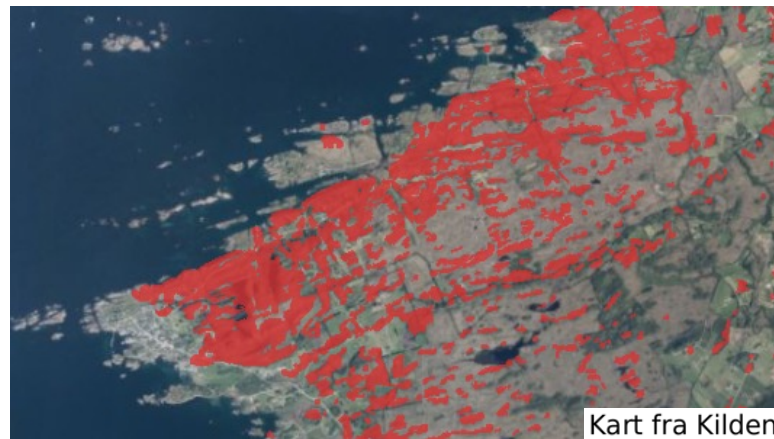

SEBAN

Foto: Oskar Puschmann/ NIBIO

Gjengroing

Kart fra Kilden

SEBAN

Foto: Geir Harald Strand/NIBIO

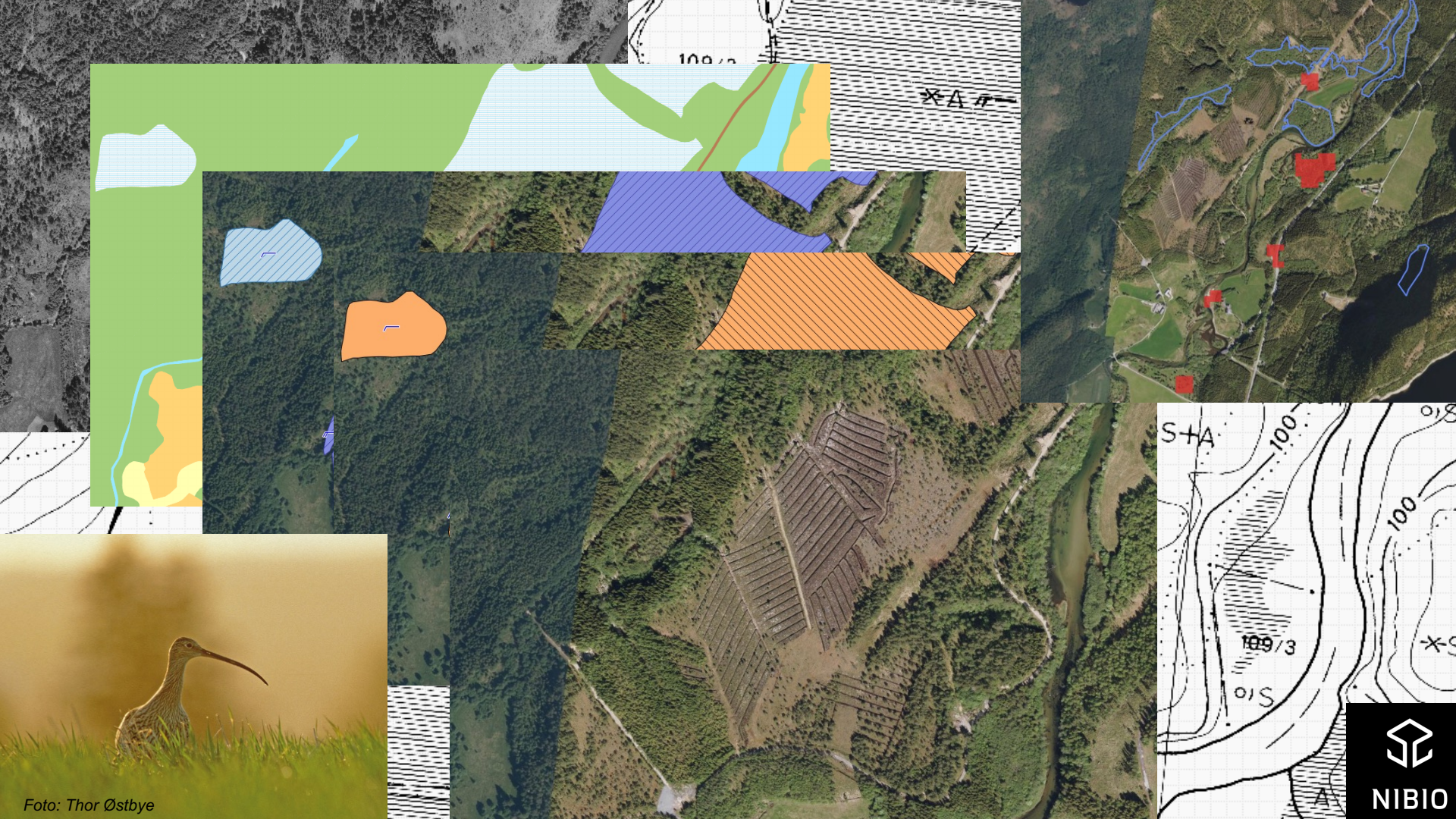

Foto: Thor Østbye

Utfordringer i kommunene

- Lite ressurser – tid og penger
- Utskiftning av ansatte uten overføring
- Ingen med dedikert ansvar
- Klima og bærekraft krysses av på sakslista uten oppfølging
- ***Det vanskelige steget fra overordnede mål og strategier - til utforming og gjennomføring av konkrete tiltak***

Pågående prosjekter

SEBAN

Kommunedelplan for naturmangfold i 3 kommuner

Samlinger og wokshops

En felles forståelse av fakta for politikere og administrasjon

Kartkurs

Kart som ressurs for naturmangfold i regi av Kartverket

Medvirkning

Innbyggere får komme med innspill til politikere

Barn og ungdom

Praktisk undervisning og innovasjonscamp med 8. trinn i de tre kommunene.

SEBAN

“Det er veldig nyttig å utveksle kunnskap om et konfliktfylt tema som naturforvaltning med kompetente fagfolk. Her på SEBAN skapes det en felles forståelse for fakta som gjør det enklere å finne løsninger som ivaretar både natur, mennesker og næringsutvikling.”

— Ann-Karin Sæther. Politiker, Sunndal Kommune.

**Surnadal
kommune**

Sunndal kommune

Tingvoll kommune

Økokommunen – bedre løsninger for mennesker og miljø

Klimanettverk Nordmøre

Samarbeid

Nordmøre
Interkommunale
Politiske Råd (NIPR)
8 kommuner – 54.000
innbyggere

Finansiering

Miljødirektoratet via
klimasats
og egeninnsats fra
kommunene

Integrere klima

Styrke klimaarbeidet i
kommunal planlegging
- å gå fra ord til handling

SEBAN

Vi bistår der de er

- Workshop for administrasjon og politikere
- Utrede målkonflikter og sprik mellom mål og handling sammen med kommunene
- Felles refleksjon over kommunenes klimaarbeid til nå og i fremtiden. Hvordan forankre internt og i befolkningen?
- Workshop for å utvikle spesifikke tiltak for hver kommune

Erfaringer

- Målene i samfunnsplanen er ofte overordnede og vage
Eks: Vi skal ha god miljøtilstand
- Målene mangler tidfesting og konkret plan for gjennomføring
- Målkonflikter fører til at natur nedprioriteres
- Ikke mulig med en felles metodikk - svært ulike kommuner

Resultater workshop

- Gir rom for å tenke på klima
- Klimagrupper på tvers av arbeidsoppgaver
- Stort engasjement og kreative idéer
- Politikerne er opptatt av hvordan resultatene fra workshopen skal følges opp

SEBAN

Det burde finnes et «SEBAN» i alle fylker, og vi deler gjerne vår erfaring med dere!

SEBAN

Ta gjerne kontakt om du lurer på noe!

unni.lande@nibio.no

vegard.botterli@norsok.no

www.seban.no

SEBAN